

ไม้พุ่มหรือไม้ต้นเล็ก ผลัดใบสูงได้ถึง 10 เมตร แตกกิ่งกว้าง ลำต้นสั้นปัด เปลือก สีน้ำตาลอ่อนหรือส้ม แตกเป็นรอยลึก ใบ กว้าง 4-7 เซนติเมตร ยาว 8-18 เซนติเมตร เดี่ยว ออกสลับ หรือแผ่ระนาบเดียว รูปไข่กลับถึงขอบขนาน ปลายทู่หรือเรียวแหลมเล็กน้อย โคนทู่หรือแหลมขอบจักเป็นซี่ฟันละเอียดไม่สม่ำเสมอ ใบแก่สีเขียวช้ำด้านบน ด้านล่างสีอ่อนกว่า เนื้อคล้ายหนังเกลี้ยง เส้นใบ 7-15 คู่ ทำมุมแหลมกับเส้นกลางใบ มีเส้นใบสันแซม ไม่มีเส้นขอบใบ ก้านใบลำยาว 0.3-0.7 เซนติเมตร ฐานใบเล็กกว้างเร็ว ฐานใบคลุมด้วยเกล็ดชิดกัน แล้วร่วงทิ้งรอยแผลเป็นวงบนกิ่ง ดอก ยาว 4-6 เซนติเมตร สีเหลืองสด สมบูรณ์เพศ ออกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง ช้าง สั้นไม่มีใบ ก้านดอกยาว 1.2-3 เซนติเมตร ที่ปลายมีฐานดอกนูนบวม กลีบเลี้ยง 5 กลีบ แยกกันยาว 1-1.6 เซนติเมตร สีเขียวอ่อน กางออกเมื่ออ่อน แล้วเปลี่ยนเป็นสีแดงสด และโค้งพับชิดเมื่อแก่ กลีบดอก 5(6) กลีบ แยกกันรูปไข่กลับ ปลายทู่ โคนแคบ เนื้อบาง ขาดง่าย ร่วงเร็ว เกสรเพศผู้มี 25-60 อัน แยกกันด้านนอกยาว ที่สุด ก้านชูอับเรณูเล็กเรียว ยาว 5-10 มิลลิเมตร อับเรณูรูปขอบขนานแคบ ขนาดประมาณ 5 มิลลิเมตร สีส้มสด ก้านเกสรเพศเมีย มี 1 อัน ยาว 10-15 มิลลิเมตร ติดที่โคนของรังไข่ อาจแตกแขนงสั้น ที่ปลายมียอดเกสรเพศเมีย เล็ก 6-10 อัน ผล ยาว 0.8-1.2 เซนติเมตร สีเขียวสดถึงดำ ออกเป็นกลุ่มมี 1-4 ผล อยู่ด้วยกัน มีก้านชูอับเรณูติดทนและก้านเกสรเพศเมีย ติดบนฐานผลบวมล้อมรอบด้วยกลีบเลี้ยงขยายใหญ่ ขึ้นสีแดงผลกลมหรือรูปไข่กลับ เนื้อบาง มีเมล็ดแข็งใหญ่ 1 เมล็ด พบทั่วไปเป็นแห่งๆ บริเวณบนลานหินโล่ง ดินตื้น ส่วนมากบนเขาหินปูนในภาคใต้

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไชยอน, ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : <https://medthai.com/ช่าน้าว/>